

RADIOAMATÉR

Leden 2000

ročník 1

číslo 1

Obsah

Klubové zprávy

Úvod předsedy ČRK	2
Několik vět výkonného redaktora	2
Provozní pravidla QSL služby	3
Setkání Šumperk	3
Setkání Holice 2000	4
Vážení Sibirčkáři a přátelé CB	4
Chyby v organizaci?	4
Blahopřání OK2PMV	4
Nový převaděč na 70 cm	4

Silent Key

Dr. Ing. Josef Daneš, OK1YG	4
Osiřel telegrafní klíč Míly Burdy, OK1BM	5
OK2BDI SK	5

Rozhovor s ...

OK1FXX	5
--------	---

Začínajícím

Jak se seznamovat s provozem na pásmu?	6
Šíření elektromagnetických vln na VKV	8
Přijímače na našem trhu	9
Závody	9

Od CB k radioamatérům

Technika	11
----------	----

Y2K ve světě radioamatérských zařízení	11
Koaxiální kabel AIRCOM	12

Novinky ve vývoji akumulátorů	12
Akumulátory Sanyo	13
Kenwood TM-D700A	13
Nové FM transceivery	13
Odstranění deformace značek QSK	14
Nekonečný příběh megalomanů	14
Elektrina a hamovna I	14
Koupě zboží – ochrana spotřebitele	15

Rádio a Internet

Internet je O.K.	16
Ako som sa snažil ... SU9ZZ	17

VKV

VKV žebříček – prosinec 99	18
EME Top list	18
75 GHz vstupuje do rekordních záznamů	19
Světové rekordy na 10 GHz a výše	19
Tabulka závodů na VKV v roce 2000	19
Kalendář závodů na VKV – únor, březen	20
Výsledky IARU Region I. – UHF/SHF 1999	20
PA celkové výsledky 1999	21
Všeobecné podmínky závodů na VKV	22

Výsledky OK/OM závodů na KV

Plzeňský pohár	23
OK Maraton – 10/99	24
SSB liga 11/99	24
KV PA 11/99	24

Výsledky mezinárodních závodů

CQ-M International DX Contest 1999	24
CQ WW DX Contest 1998 CW	24
CQ WW DX 160 m Contest 1999	27

KV - DX

DXCC Honor Roll 1999	27
Expedice Ramkin Island 1999	27
DX expedice v roce 1999	28
Dlouhé vlny	29
Z knihy rekordů	29

KV závodění

Závodění je zábava	30
Závody a počítače	30
Příprava před závodem	32
CQ WW DX – SV1DKR	34
CQ WW DX – OK1QM	34

Soukromá inzerce

Radioklub Jary da Cimmana	36
Hlási, radí, informuje, dezinformuje ...	36
Seznamujeme vás s novými tvářemi ČRK	36
Co napověděl CANC 2000?	36

Několik slov

(pomocného redaktora)	37
-----------------------	----

Předpověď podmínek šíření KV

Sekretariát ČRK upozorňuje čtenáře, že první číslo klubového časopisu obdrželi i ti členové ČRK, kteří nemají dosud zaplacený členský příspěvek. Další čísla již budou zdarma zaslána pouze těm členům, kteří budou mít členský příspěvek zaplacený.

RADIOAMATÉR

Časopis Českého radioklubu pro radioamatérský provoz, techniku a sport

Vydává: Český radioklub ve společnosti Cassiopeia Consulting a. s.

ISSN: 1212-9100

Tisk: Tiskárna Printo, s. r. o., Dům Jary da Cimmana II,

Gen. Sochora 1379, 708 00 Ostrava

Distribuce: Send předplatné, s. r. o.

Redakce: Radioamatér, Vlastina 23, 161 01 Praha 6, tel.: (02) 20 409 610,

fax: (02) 20 409 921, WEB: <http://www.radioamater.cz>,

e-mail: redakce@radioamater.cz, PR: OK1CRA@OKOPRG.#BOH.CZE.EU

Šéfredaktor: Ing. Miloš Prostecký, OK1MP

Výkonný redaktor: Martin Huml, OK1FUA

Předseda redakční rady: Radmil Zouhar, OK2ON

Vychází periodicky, 6 čísel ročně. Toto číslo bylo předáno do distribuce 27. 1. 2000.

Uzávěrka příštího čísla je 21. 2. 2000, distribuce 13. 3. 2000

Předplatné: Pro členy Českého radioklubu je časopis bezplatnou členskou službou. Další zájemci jej mohou objednat na adrese redakce. Roční předplatné činí 240 Kč, mimo ČR je zvýšeno o poštovné do příslušné země.

Český radioklub (zkratkou ČRK) je sdružením občanů, které sdružuje zájemce o radioamatérské vysílání, techniku a sport v ČR. Je členem Mezinárodní radioamatérské unie (IARU).

Předchozí předsedové: Ing. Karel Karmasín, OK2FD (1990 jako předseda přípravného výboru), Ing. Josef Plzák, OK1PD (1990-1991)

Předseda ČRK: Ing. Miloš Prostecký*, OK1MP (1991 – dosud), zástupce ČRK v IARU a diplomový manager

Členové rady ČRK: místopředseda: Jan Litomiský*, OK1XU, hospodář: Stanislav Hladký*, OK1AGE, koordinátor PR: Svetozar Majce*, OK1VEY, Ing. Jaromír Voleš*, OK1VJV, KV manager: RNDr. Václav Všečetka, OK1ADM,

VKV manager: Mgr. Karel Odehnal, OK2ZI, VKV Contest manager: Antonín Kříž, OK1MG,

KV Contest manager: Martin Huml, OK1FUA, předseda redakční rady časopisu:

Radmil Zouhar, OK2ON, RP: Josef Čech, OK2-4857, technické soutěže:

Jaromír Šikl, OK1MJS, členové: Ing. Jiří Peček, OK2QX, Jiří Štícha, OK1JST,

Ing. Mladoš Doucha, OK1MD

Poznámka: * ... člen výkonného výboru ČRK.

Další koordinátoři a vedoucí pracovních skupin: koordinátor FM převaděčů:

Ing. Miloslav Hakr, OK1VUM, koordinátor majáků: Ing. František Janda, OK1HH,

koordinátor VKV závodů: Stanislav Korenc, OK2WDR, koordinátor AMSAT:

Ing. Miroslav Kasal, OK2AQK, koordinátor HST: Adolf Novák, OK1AO,

koordinátor ARDF: Ing. Jiří Mareček, OK2BWN, WWW stránky: Aleš Zelený, OK1UUE

Poznámka: ČRK jako člen IARU spolupracuje s dalšími radioamatérskými

organizacemi v ČR; ne všichni koordinátoři jsou členy ČRK.

Revizní komise ČRK: předseda: Ing. Milan Mazanec, OK1UDN,

členové: Čestmír Valášek, OK1AKF, Sylvestr Hašek, OK1AYA

Sekretariát ČRK: tajemník: Jindřich Günther, OK1AGA,

asistent tajemníka: Petr Čepelák, OK1-35606, ekonomka: Libuše Ermlová

QSL služba: Bohuslav Petr, OK1VK, Olga Panočková, OK1MPW,

Ludmila Procházková, OK1VAY

Kontakty:

Český radioklub, U Pergamenky 3, 170 00 Praha 7, IČO: 551201

Telefon: (02) 872 2240, fax: (02) 872 2242, QSL služba: (02) 872 2253

e-mail: crklub@mbox.vol.cz

PR: OK1CRA@OKOPRG.#BOH.CZE.EU

WEB: <http://crk.mlp.cz>

Zásilky pro QSL službu a diplomové oddělení:

Český radioklub, pošt. schr. 69, 113 27 Praha 1

OK1CRA – stanice ČRK vysílá každou pracovní středu od 18.00 hod. místního času na kmitočtu 3, 770 MHz +/- QRM SSB a v pásmu 144 MHz na převaděči OK0C a OK0G.

Na obálce: vlevo nahoře – jeden z anténních stožárů K1EA-K1AR, vlevo dole VKV antény JA50VU, vpravo dole QTH-OM4MJD/p

Klubové zprávy

Vážení přátelé!

Poprvé dostáváte do rukou časopis s novým názvem Radioamatér. Dochází k tomu ve snaze zlepšit náplň členského časopisu a mít větší vliv na jeho obsah. Jak rada Českého radioklubu, tak i vy, jeho čtenáři, jste nebyli vždy spokojeni s jeho náplní. Vzhledem k tomu, že Český radioklub nebyl podle tiskového zákona vydavatelem AMA, měl jen malou možnost jeho vydávání a obsah ovlivnit. To, jaký tento časopis bude, však nebude záležet jen na kolektivu, který ho bude vytvářet, ale na nás všech. Časopis totiž potřebuje i ty, kteří do něj píš! Přeji redakčnímu kolektivu, aby měl dostatek dopisovatelů, a tím i témat pro tvorbu nového časopisu, a nám všem, abychom v něm vždy našli něco zajímavého.

Vstoupili jsme do roku 2000, posledního roku století, které dalo vznik i našemu hobby, amatérskému vysílání. Proto mi dovolu mal zamyšlení, případně i některá připomenutí.

Touha a potřeba sdělovat si vzájemně informace je stará jako samo lidstvo. Historie nás o tom přesvědčuje. Zprvu se k předávání zpráv používaly jednoduché prostředky. Avšak konec XIX. století je ve znamení významných objevů. Přináší vynález telefonu, telegrafu, objev rádiových vln a jejich schopnosti šířit se prostorem. Samuel Morse sestavuje telegrafní abecedu. Aplikace těchto objevů přináší zlom do prostředků sdělování.

Pasivní poslech profesionálních služeb a později rozhlasu se neobešel bez experimentování a již před prvou světovou válkou se rodí myšlenka aktivně se zapojit do procesu předávání informací. A jsme v počátcích amatérské služby. Problémy legislativního charakteru si vynucují, aby se zájemci o tuto činnost spojili do organizace, která bude zastupovat a hájit jejich zájmy. Vznikají první radioamatérské organizace. Zde je vhodné si připomenout i některá výročí, která nás v tomto roce čekají.

17. dubna uplyne 75 let od vzniku IARU. V dubnu 1925 se v Paříži sešel první „Radioamatérský kongres“, na kterém byly diskutovány otázky založení Mezinárodní radioamatérské unie. U zrodu IARU stáli zástupci následujících zemí: Argentiny, Belgie, Brazílie, Československa, Dánska, Francie, Holandska, Itálie, Japonska, Jugoslávie, Kanady, Lucemburska, Německa, Norska, Nového Foundlandu, Polska, Portugalska, Rakouska, Rumunska, Ruska, Siamu, Španělska, Švédsko, Švýcarska, U.S.A. a Uruguaye.

Na druhém zasedání bylo rozhodnuto o ustavení IARU. Členem se mohl stát každý, koho zajímalo rádiové experimentování. V zemích, ve kterých bylo minimálně 25 členů, mohly být formovány národní sekce. Avšak již v roce 1928 dochází ke změně a IARU se stává sdružením národních radioamatérských organizací a jejím sídlem se stávají prostory ARRL – American Radio Relay League.

Období po druhé světové válce, hlavně pak rozdílné zájmy jednotlivých regionů na konferenci WARC v roce 1947 v Atlantic City, si vynutily v roce 1950 během konference IARU v Paříži ustavení IARU Region 1, organizace, která by hájila specifické zájmy radioamatérů Evropy a Afriky. Od tohoto okamžiku uplyne letos 50 let.

Rok 2000 přináší i domácí významná radioamatérská výročí.

V roce 1930, po dlouhých tahanicích mezi zainteresovanými ministerstvy, došlo ke splnění všech podmínek, hlavně zřízení „Rádiové služby naslouchaců“. A tak 19. května 1930 se konaly první zkoušky operátorů amatérských stanic a následně bylo vydáno prvních 6 povolení k jejich provozu na našem území.

27. června 1990 pak byl založen Český radioklub. Po čtyřiceti letech, v nichž po většinu o radioamatérském dění rozhodovali placení aparátníci Svazarmu, si radioamatéři mohli vybrat, kdo bude jejich zájmy prosazovat a naplňovat. Po deseti letech trvání ČRK mohu říci, že členská základna je stabilizovaná a že vedení ČRK se daří uskutečňovat to, co mu uložily sjezdy.

Rok 2000 bude též rokem sjezdu Českého radioklubu. Na něm rozhodnete, komu dáte na další čtyřleté období svůj hlas a jakým směrem se bude Český radioklub ubírat. To však vyžaduje, aby ten, koho zvolíte, měl dostatek ochoty i času pro tuto činnost.

Na závěr mi dovolu, abych Vám všem do roku 2000 popřál mnoho pěkných spojení, ale hlavně pak zdraví a spokojenost, nejen jménem svým, ale i celé rady a pracovníků Českého radioklubu.

Ing. Miloš Prostecký, OK1MP, předseda ČRK

Několik vět
(výkonného redaktora)

Milí přátelé,

před pár dny spatřilo světlo světa první číslo nejmladšího radioamatérského časopisu v ČR – časopisu Radioamatér. Skutečnost, že jsem byl pověřen jeho výrobou, je pro mne velkou ctí a zároveň obrovským závazkem a udělám maximum pro to, aby co největší část z vás byla se svým časopisem spokojena.

Při přípravě naší nabídky do výběrového řízení se zrodila řada nápadů a představ o tom, jak by nový časopis mohl a v co nejkratší době určitě měl vypadat. Realita je většinou poněkud složitější a čas, který nám po uzavření smlouvy zůstal na vše, co souvisí s rozbehem časopisu, byl poměrně krátký. A tak první číslo asi neodpovídá všem našim představám a pravděpodobně ani vašemu očekávání. Věřím však, že v něm výrazná většina z vás pro sebe nalezne něco zajímavého. Pokud by tomu tak nebylo, rozhodně to není chyba těch, kteří do něj přispěli – naopak, patří jim velký dík. Jsou to (abecedně) OK1ADM, OK1AGE, OK1AMY, OK1CDA, OK1DJG, OK1DSZ, OK1FIG, OK1FM, OK1FXX, OK1HH, OK1JSI, OK1MG, OK1MU, OK1QM, OK1RI, OK2BMT, OK2BNG, OK2ON, OK2RZ, OM3TZZ. K nim patří řada dalších, kteří přispěli drobnou zprávou, a také ti, již přislíbili spolupráci pro další čísla.

Jako snad každý odborný časopis se i náš potýká s nedostatkem autorů. Proto jsme hned po uzavření smlouvy s ČRK oslovili vedoucí odborných skupin v radě ČRK několika otázkami. Týkaly se jejich představy o činnosti ČRK v oblasti,

za kterou jsou zodpovědní, jejich spolupráce s členským časopisem a doporučení na autory – odborníky v dané oblasti. Přiznám se, že jsem byl překvapen, když na dopis kvalifikovaně reagoval pouze Sveta, OK1VEY. Bohužel, ani jím doporučení přátelé radioamatéři pravděpodobně nenašli ve shonu na sklonku roku čas k odpovědi. Naštěstí je radioamatérů-koncesionářů v OK zhruba 7 000 a já jsem přesvědčen, že se nám dříve či později podaří vytvořit funkční tým pravidelných přispěvatelů ve všech oblastech naší zájmové činnosti. V současné době nám nejvíce starostí dělá oblast provozu VKV a Packet rádia. Rovněž technických článků z jakékoliv oblasti je citelný nedostatek. Uvítáme však jakoukoliv nabídku ke spolupráci, článek, drobný příspěvek či doporučení. Pro úplnost dodávám, že použité příspěvky jsou honorovány částkou 400 až 700 Kč za tiskovou stranu, podle kvality a formy zpracování (obrázky, schémata). Články, které použijeme, vybíráme a budeme vybírat na základě pravidelných průzkumů mezi čtenáři. Aby tyto průzkumy byly co nejvěrnější, potřebujeme vaši pomoc. Potřebujeme s vámi komunikovat, potřebujeme zpětnou vazbu. Vynasnažíme se vám to co nejvíce usnadnit. Jediné, bez čeho to nepůjde, je vaše ochota vyjádřit svůj názor.

V tomto čísle naleznete poměrně rozsáhlou anketu, kterou se pokusíme zmapovat vaše představy, vaše potřeby a vaši situaci. Jde o základní vzájemné seznámení. Pokud budete mít pocit, že některá otázka je příliš důvěrná, neodpovídejte na ni. Nechceme vás nutit dělat něco, co je vám nepříjemné. Kromě obecných otázek jsou zde i dotazy týkající se článků v tomto čísle. Takovéto stručné hodnocení budete mít možnost udělat v každém vydání. Kromě písemných anket bude každý týden na WWW stránkách časopisu na Internetu (www.radio-amater.cz) a v rubrice OKINFO na PR jedna anketní otázka. Pokusíme se rovněž tuto minianketu zveřejňovat prostřednictvím ryze radioamatérských prostředků – pravděpodobně po vysílání zpráv OK1CRA každou středu. Budeme rovněž využívat spolupráce s Radioklubem Járy da Cimrmana a podílet se na podobných akcích, jakou byl CANC 2000 (Cimrmanův Anketní Novoroční Contest) loni na Silvestra a letos Nový rok.

Závěrem chci ještě jednou poděkovat všem, kteří nám jakýmkoli způsobem pomáhají. Děkuji však i těm, kteří spolupráci odmítli, protože i to je důležitá zpětná vazba a přináší nám (ale i vedení ČRK) cenné informace.

73! Martin Huml, OK1FUA/OL5Y

PS: Věnujte prosím pár minut vyplnění anketních otázek i správnému složení celého archu na formát QSL, přelepení kouskem lepicí pásky a vhození do poštovní schránky – zásilku nefrankujte, poštovní hradí příjemce. Anketa je pro nás opravdu důležitá. I proto budou všechny odpovědi slosovány a na 20 šťastných čeká vícejazyčný softwarový výpřekladový slovník pro PC!

Klubové zprávy

Provozní pravidla QSL služby ČRK

Rada Českého radioklubu stanoví pro zajištění provozu QSL služby ČRK následující provozní pravidla.

- 1.1.** Název: Český radioklub – QSL služba
- 1.2.** Provozovatel: Český radioklub, občanské sdružení, člen IARU, IČO: 00551201
- 1.3.** Sídlo: U Pergamenky 3, 170 00 PRAHA 7-Holešovice
- 1.4.** Vedoucí: předseda ČRK
- 1.5.** Pověřený operativním řízením: tajemník ČRK
- 1.6.** Adresa pro zaslání QSL lístků: Český radioklub, QSL služba, P.O.Box 69, 113 27 PRAHA 1, ČR
- 1.7.** Telefon: 02-8722240, FAX 02-8722209, E-mail: crklub@mbox.vol.cz
- 1.8.** Peněžní styk: č. účtu 19-1004951-078/0800, var. symb. 60007, konst. symb. 379 u České spořitelny a.s., Dukelských hrdinů 29, 170 21 Praha 7
- 1.9.** Návštěvní den: středa od 8.00 od 17.45 hod. Mimo uvedenou dobu pouze po předchozí dohodě.

2. Přístup ke službě

2.1. QSL služba ČRK je přístupná všem držitelům povolení k radioamatérskému vysílání a RP (registrovaným posluchačům) po splnění stanovených podmínek.

2.2. Pro členy Českého radioklubu (fyzické a právnické osoby) je používání QSL služby ČRK členskou službou.

2.3. Nárok na využití členské služby vzniká zaplacením stanoveného členského příspěvku na příslušný kalendářní rok v termínu stanoveném radou Českého radioklubu.

2.4. Člen ČRK může využívat QSL službu ČRK pro všechny volací značky jemu vydané. Tyto značky musí však nahlásit do evidence ČRK a QSL služby.

2.5. Člen ČRK může využít QSL službu ČRK i pro zahraniční volací značky, pokud jsou vydané na jeho jméno. Aktivita v zahraničí je považována za propagaci OK značky ve světě a je Českým radioklubem podporována formou využití výhod členské služby QSL služby ČRK.

2.6. Členové i nečlenové ČRK, kteří vykonávají funkci QSL manažera pro OK a zahraniční stanice, které nejsou členy ČRK, a hodlají při této činnosti využívat QSL službu ČRK, musí za každou značku, pro kterou použijí QSL službu ČRK, zaplatit stanovený poplatek.

2.7. Jiné radioamatérské organizace, hodlající využívat QSL službu ČRK pro své členy, musí uzavřít s Českým radioklubem písemnou dohodu o úhradě poplatků za používání QSL služby ČRK. Ve stanoveném termínu je organizace povinna uhradit tyto náklady a předložit seznam volacích značek, za které uhradila poplatky. Součástí seznamu jsou jména a adresy, na které budou zaslány QSL lístky.

2.8. Nečlenové Českého radioklubu, fyzické i právnické osoby, kteří hodlají využívat QSL službu ČRK, uhradí za každou volací značku (RP číslo) pro příslušný kalendářní rok stanovený poplatek v plné výši, v termínu a způsobem stanoveným ČRK.

2.9. Při změně volací značky např. ze třípísmenného na dvoupísmenný sufix, změna volací značky při přestěhování, změna z RP čísla na volací značku pro vysílače atp. se považují obě značky (stará

i nová) za jednu značku za předpokladu, že na předcházející značku nebo RP číslo již QSL pouze docházejí.

2.10. Poplatek se stanoví ekonomickým rozбором vzniklých přímých a režijních nákladů na provoz QSL služby v uplynulém období, zvýšeným o očekávaný nárůst inflace.

2.11. QSL služba vede nezbytně nutnou administrativu v souladu s organizačním řádem ČRK a oběhem dokladů. Zvláštní pozornost věnuje evidenci uhrazených poplatků a nákladů na poštovné. Před předáním QSL lístků do oběhu jsou pracovníci QSL služby povinni provést kontrolu uhrazení poplatků.

3. Provoz QSL služby ČRK

3.1. QSL služba ČRK organizuje prostřednictvím pošty styk se všemi oficiálními QSL službami, které jsou uveřejněny v bulletinu IARU. Přijímá všechny došlé základy QSL lístků ze zahraničí. Dle možnosti zasílá QSL přímo na adresy QSL manažerů, a to pouze v případech, že dotyčný QSL manažer nevyžaduje uhrazení zpětného poštovného.

3.2. Každá OK stanice a RP, pokud hodlá využívat QSL službu ČRK, je povinna nahlásit QSL službě adresu (nebo její změnu), na kterou si žádá zasílat své QSL lístky. U členů ČRK, pokud není nahlášená QSL službě změna, se použije adresa uvedená v přihlášce. Databáze adres uživatelů QSL služby podléhá obecně platným předpisům o ochraně osobních dat.

3.3. Nedoručitelné QSL lístky jsou vráceny odesílateli s poznámkou vysvětlující důvod nedoručitelnosti.

3.4. QSL lístky jsou OK stanicím zasílány min. 4x ročně za předpokladu, že záležitost bude obsahovat min. 5 QSL lístků. Individuálně, nad tento rámec, je možné zasílat QSL lístky za předpokladu, že stanice předá na QSL službu ČRK vyplacené obálky s adresou. QSL lístky je možné předat a vyzvednout osobně v místnostech QSL služby ČRK.

3.5. Do zahraničí jsou odesílány QSL lístky min. 2x ročně. Pracovníci QSL služby ČRK termín upravují podle množství lístků s ohledem na ekonomické využití poštovních tarifů.

3.6. Odesílatel je povinen svou záležitost dostatečně vyplatit. Nedostatečně vyplacené záležitosti QSL služba nepřijme.

3.7. Odesílatel setřídí QSL lístky podle následujících zásad.

3.7.1. QSL pro OK stanice. OK volací značky se rozřídí na dvoupísmenný a třípísmenný sufix bez ohledu na čísla v prefixu. Suffixy se seřadí abecedně, vzestupně. OL volací značky abecedně, vzestupně. SWL OK (posluchači) vzestupně bez ohledu na číslo v prefixu.

3.7.2. QSL pro zahraniční stanice. Seřadí se podle prefixů abecedně, vzestupně. Výjimku tvoří stanice USA, Kanady a Austrálie, které je nutné tříditi navíc podle čísla oblasti (1 až 0) a bez ohledu na písmena prefixu.

3.7.3. Pokud stanice využívá služeb QSL manažera, odesílatel uvede výrazně jeho značku (QSL via.....) a QSL lístek zařadí jako poslední ve skupině země manažera.

3.7.4. Pokud se odesílají na QSL službu ČRK lístky od více OK/OL/RP značek v jedné záležitosti, je nutné lístky od každé OK/OL/RP značky oddělit a setříditi samostatně.

3.8. Jedenkrát ročně bude v klubovém časopise publikován seznam QSL služeb organizací IARU. Změny v průběhu roku budou publikovány operativně v klubovém časopise a ve vysílání klubového vysílače OK1CRA.

4. QSL lístek

4.1. Rozměr QSL lístku

Pro usnadnění manipulace, jak ve vlastní QSL službě, tak i v zahraničních QSL službách, je stanoven rozměr QSL lístku 90x140 mm. Přípustná tolerance 5 mm. Lístky OK stanic a posluchačů, které budou vyhovovat tomuto rozměru, budou vráceny odesílateli.

5. Doporučení

5.1. QSL lístek obsahuje následující údaje: vlastní volací značku, volací značku stanice, které se potvrzuje spojení (příjemce), datum, čas (UTC), pásmo, druh provozu, vyslaný report a podpis. Pokud stanice používá služeb QSL manažera, uvede se také jeho volací značka. Vhodné je uvádět jméno a adresu operátora, adresu naší QSL služby a oficiální název naší republiky.

5.2. Volací značku příjemce a jeho QSL manažera pište výrazně a čitelně tiskacím písmem. Pokud je QSL lístek na rubové straně bez potisku, doporučuje se psát i zde volací značku příjemce a jeho manažera.

6. Závěrečné ustanovení

6.1. Provozní podmínky vstupují v platnost 1. 1. 2000

6.2. Originál je uložen v sekretariátu Českého radioklubu. Kopie bude viditelně umístěna v místnostech QSL služby ČRK. Plný text bude zveřejněn v klubovém vysílači OK1CRA.

Schváleno VV rady ČRK v Praze dne 7. 12. 1999.

Setkání – Šumperk

Dne 12. listopadu 1999 se sešli radioamatéři šumperského okresu a přilehlých oblastí na setkání v Šumperku. Na programu byla hlavně osobní setkávání, přednáška o provozu VKV z kopců Jeseníků, lokální PR provoz. Účastníci vyslechli informace o připravovaném novém časopisu Radioamatér, který je od roku 2000 členským časopisem ČRK. Rovněž s ohlasem se setkaly informace o používání QSL služby ČRK v návaznosti na členství v ČRK nebo v jiných radioamatérských organizacích, případně o dopadech na ty radioamatéry, kteří nepoužívají QSL službu ČRK. Diskuze ukázala na mnohé nejasnosti. I z této diskuse čerpají nově vydaná Provozní pravidla QSL služby.

Na setkání nechyběli prodejci radioamatérských zařízení. Firma FCC Connect Praha představila v doprovodném programu novinky radioamatérských zařízení. Zmínku zaslouží poměrně podrobný a přehledný katalog vybraných zařízení pro HAM a CB, antén a jejich příslušenství, relé, klíče, konektory a jiné „bižuterie“.

Přítomen byl známý moravský prodejce Martin, OK2BHA. V jeho sortimentu se nacházely VF tranzistory, lineární hybridní zesilovače, stabilizátory, vysílací elektronky, vakuové kondenzátory, koax. kabely a množství dalších drobností potřebných pro konstruktéry. V prodeji byla zařízení od firem CT, Allinco, Icom, Dragon. Zasloužený zájem byl

Klubové zprávy

o precizní pastičku ke klíči a samotný klíč: 8 paměť RAM, klíčovací rychlost 5 až 690 znaků/min, napájení 12 V, velmi líbivý design.

Setkání velmi mile zakončilo rok 1999. Poděkování hlavněmu organizátorovi Frantovi OK2SK od všech účastníků.

Radek Zouhar, OK2ON

Mezinárodní setkání radioamatérů Holice 2000

Radioklub OK1KHL Holice připravuje v letošním roce opět mezinárodní setkání „HOLICE 2000“. Záštitu převzal Český radioklub a starosta města Holice p. Effeberg. Již dnes si poznamenejte do svých diářů: 25. až 26. srpna 2000 (pá, so) NAVŠTÍVIT HOLICE! V tuto dobu je již jisté, že v pátek večer bude v autokempinku Hluboký tradiční táborák s hudbou a bohatou tombolou. Nahradí tak sobotní večírek, který poněkud ztratil na popularitě. V doprovodném programu se připravují přednášky, setkání zájmových klubů atd. O průběhu příprav vás budeme průběžně informovat. Informace je možné získat na adrese Radioklub Holice, Nádražní 675, 534 01 Holice, CZ. Tel. 456 820281, E-mail ok1khl@prggate.sci.muni.cz.

Sveta Majce, OK1VEY

Vázení Sbíčkáři a přátelé CB,

rád bych Vás pozval na 5. sraz a III. ročník na Suchém blízko Boskovic. Tentokrát bude setkání ve stejné vesnici, ovšem na druhé straně rybníka v restauraci ATHÉNA a pořádá ji CB ECHO BLANSKO. Začátek je v 10.00 hodin 26. února 2000. Na srazu bude ukázka METEOSAT, SSTV, PACKET, burza, prodejci CB. Ubytování zajištěno, občerstvení také. Naváděcí kanál je CH 4 na CB.

73! Salamandr Šternberk, e-mail: mlocek@seznam.cz

Chyby v organizaci?

AMA Magazín číslo 6/99 na straně 6 uveřejnil článek OK2ON o podivném hospodaření radioklubů, zejména pak Radioklubu Zlín. Nejsem zastáncem mediálního zviditelňování se, ale protože zmi-

ňovaná kritika je směřována na výkon mé, tedy pokladnické, funkce, považuji za slušnost na ni odpovědět.

Jelikož jsem se o problémech OK2PIO dozvěděl až začátkem letošního roku, nebylo možno eliminovat časovou prodlevu od uveřejnění seznamu OK stanic, které nezaplátily příspěvky ČRK (AMA 4/99), tak, jak by to bylo reálnější v případě, že by se poškozený ihned obrátil na svou mateřskou organizaci a požadoval vysvětlení. Při své nejbližší návštěvě Českého radioklubu dne 6. ledna jsem proto přivezl účetní doklady o úhradách členských příspěvků a společně s účetní ČRK jsme je porovnali s došlými platbami. Protože zmiňovaná úhrada neproběhla v řádném termínu, tedy do začátku ledna 1999, byla platba do Prahy poukazována později. Při porovnání složenek a bankovních výpisů jsme zjistili, že tato částka byla vedena na účtu ČRK jako neidentifikovatelná. Po složení peněz vždy posílám kopii úhrady s výčtem členů, za které je platba prováděna, ale uvedené doklady se z nějakých důvodů nepotkaly. Za nepřijemnosti s tím spojené se OK2PIO omlouvám.

Bohužel zjišťováním všech těchto skutečností se ale pisatel článku neobtěžoval zabývat a zvolil formu přímé kritiky práce našeho sdružení resp. jeho řádně zvoleného výboru a konkrétně předsedy OK2PO, což nepovažuji za nejšťastnější řešení, protože odpovědnost za to, že seznam členů bude v pořádku, mám já a podklady předávám ostatním členům výboru, kteří je potřebují, případně na požádání i členům RKZ. Mimochodem, pokud má někdo jakékoli dotazy k hospodaření organizace, je dobrým zvykem se dotázat na schůzi nebo jinou formou výboru. Tak to alespoň vždy říkám při čtení výroční zprávy za uplynulý rok všem přítomným členům. Je dobré si opravdu uvědomit, že funkce ve výboru (alespoň našeho sdružení) jsou čestné a děláme je ve svém volném čase. Ze strany členů nám byla dána důvěra, na základě které mají právo kontroly. Burcovat k tažení proti této zásadě mi připadá poněkud nezodpovědné a zoufalá snaha o návrat starých dobrých časů centrálního řízení snad už není ani komická. Vznikem samostatných právních

subjektů - občanských sdružení, byly radioklubům dány širší možnosti činnosti bez nutnosti jejich schvalování ústředním orgánem. Jak však z příspěvku OK2ON cítím, ne každému to vyhovuje. Ale to není předmětem mého článku.

Závěrem bych chtěl jen znovu zdůraznit, že řešit vnitřní problémy radioklubů přes členský časopis mi připadá trapné a nezodpovědné. Členové mají právo na zajímavější informace z oblasti, která je přitahuje, a zabírat místo žabomyšími válkami je nesmysl. Osobně si velmi vážím jak OK2PO, tak OK2ON, kteří mi v mých začátcích hodně pomohli, a svůj postoj k nim nemám v úmyslu měnit. Pokud však někdo nesouhlasí s postupy mé práce, případně zjistí chyby a nedostatky v mé činnosti, jsem ochoten s ním vždy diskutovat na jím zvolené platformě.

Přeji všem hodně pěkných QSO a pokud bude mít kdokoli dotazy, týkající se zřizování radioklubů - občanských sdružení nebo účtování v těchto účetních jednotkách, rád mu odpovím.

Pokladník Radioklubu Zlín, Ing. Jiří Suchý, OK2SJI, jirka.suchy@volny.cz

Blahopřání OK2PMV

V prosinci minulého roku jsme blahopřáli našemu milému kamarádovi Václavu Molákovvi OK2PMV k významnému životnímu jubileu. Je to k nevíře, ale Vašek je už veterán, který oslavil v plné síle sedmdesátku. Do dalších let mu přeje hlavně zdraví, radost při bastlení a hodně spojení na KV.

Hamové z Otrokovic

Nový převaděč na 70 cm

Značka: OKOBL
QTH: Čerchov 1044 m. n. m.
LOC: JN69JK
QRG: 439,300 MHz
Odskok: -7,6 MHz
Aktivace: nosná
LON, LAT: 124708, 492302

73 de Zdeněk, OK1-35521

Silent Key

Dr. Ing. Josef Daneš, OK1YG

Tady je tvrdý y a malý g – tak se také přátelům hlásil Dr. Ing. Josef Daneš, neboli Jožka. Na pásmech byl aktivní dlouhé desítky let, před válkou jako posluchač RP462, po válce vysílal nejprve jako OK2YG, poté a déle jako OK1YG a v letech 1949 až 1950 též jako DL2YG. Narodil se před 83 lety jako syn učitele v Makově, vesnička ležící západně od Kunštátu, a opustil nás 23. listopadu 1999 v Praze. Tělem i duší radioamatérem zůstal až do konce života a energie a zájem o okolí z něj přímo vyzařovala natolik, že jsem čekal, že bude spíše psát nekrolog on mně (což se ostatně před čtyřmi lety málem stalo) a ne já jemu.

Většinu z nás je v posledních čtyřiceti letech znám jako pilný a všestranný publicista. Byl autorem jak článků technických, tak i historických. Historii rádia u nás zmapoval nedostižným způsobem – většina z nás jistě zná knížku „Za tajemstvím éteru“ (NADAS 1985). Kromě historické přesnosti, čtivého textu a smyslu pro humor z ní vyniká

i vlastní skromnost – ač byl svědkem řady popisovaných událostí a někde i přímým aktérem, těžko to

z textu zjistíme. Jde o cenný a unikátní dokument, přestože se v něm pochopitelně nemohl zmínit o takových věcech, jako byla např. „Masarykova letecká liga“, anebo přínos rodiny Havlových (v pražské Lucerně pracoval a konal rádiové pokusy Pravoslav Motyčka, OK1AB).

Jeho největším uceleným dílem, kterému věnoval celá osmdesátá léta, je „Amatérská radiotechnika a elektronika“, jejíž první díl vyšel v roce 1984 a poslední, čtvrtý, v roce 1989. Kromě čtenářů je mu vděčna i řada spoluautorů, které neuvěřitelně silně motivoval k tomu, aby výsledkem byla nejen příručka pro radioamatéry se širokým záběrem, ale i publikace využitelná profesionálně.

Rádio si jej získalo jako malého chlapce a již ve svých dvanácti letech uměl Morseovu abecedu natolik, že mohl poslouchat vysílání vzducholodi Italia za letu k severnímu pólu. V té době žil v Újezdě u Boskovic a poté ve své milované Svitávce, kam se po válce vrátil z německých koncentračních táborů a věznic (v závěru knihy „Za tajemstvím éteru“ putavě popisuje obnovení poštovního spojení koncem května 1945 stanicí OK2S).

Silent Key

Josef po válce dokončil přerušené studium práv, složil zkoušky a dostal koncesi, oženil se s Antonií, rozenou Rákosníkovou, přesídlil do Prahy a poté pracoval na československém konzulátě v Německu. Po rozdělení na SRN a NDR a návratu domů odešel ze státních služeb a jako právník v Tesle Strašnice dálkově vystudoval druhou vysokou školu – Elektrotechnickou fakultu ČVUT. Od počátku 80. let pracoval v Hygienické stanici hl. města Prahy v nově se rozvíjícím oboru elektromagnetických polí. Nás, kteří jsme se zajímali o šíření elektromagnetických vln, naučil přijímat a dešifrovat z Francie vysílané ursigramy (do 1. 4. 1984 i na dlouhé vlně 83 kHz, resp. 91 kHz), které sám sledoval.

Po odchodu do důchodu až do konce života využíval svých jazykových znalostí jako spolupracovník zahraničního vysílání Českého rozhlasu, odkud jsme mohli pravidelně slyšet jeho perfektní němčinu, publikoval v radioamatérských časopisech a překládal technické texty (ovládal mj. i japonštinu). Navzdory ctihodnému věku neunikl ani výpočetní technice a jeho zájem o okolní dění jej přivedl k Paket rádiu – svou stanici zde ještě naposledy aktivoval 16. 10. 1999 odpoledne.

Jsem šťasten, že jsem jej v životě potkal, bude nám všem chybět.

František Janda, OK1HH

Ve třicátých letech vysílal rozhlas kurzy Morseovy abecedy, které si dvacetiletý Josef nemohl nechat ujít.

Osiřel telegrafní klíč Míly Burdy, OK1BM

Když měl Míla krátce po válce svatbu, byl jsem první amatér, který mu ten den na 56 MHz z Kozákova do Turnova blahopřál. Žil dlouhý a naplněný život, když ve věku 85 let, den před Štědrým dnem 1999, opustila jeho duše tento svět.

Rozhovor s...

Dobře zapamatovatelná značka, připomínající se nejen při QSO a nejen z jeho vlastních QSL, sympatická a ještě snadněji zapamatovatelná tvář a z každého slova vyzařující optimismus. To byly a jsou mé dojmy po rozhovoru s Bédou, OK1FXX.

Prvá, většinou trošku startovací, otázka byla zodpovězena dříve, než jsem se k ní stačil nadechnout.

Radioamatér 1/2000

Míla byl do té doby nejstarší žijící turnovský amatér, který pamatoval počátky tohoto romantického sportu. Je třeba připomenout, že Turnov zaujímal v radioamatérství čestné místo. Pořádal radioamatérské výstavy, sjezdy, prostě amatérsky žil. Pro zajímavost uvádím přehled turnovských amatérů z r. 1936: Bohuslav Finkl, OK1FK, RP 121; JUDr. Alois Kovanda, OK1LM, RP 124; Ing. Karel Šubert, OK1SU, RP 134; František Janků, OK1LB, RP 144; Pavel Homola, OK1RO, RP 163; Miroslav Burda, OK1BM, RP 309; Antonín Rakouš, OK2RS, RP 408 (odborný vedoucí voj. spoj. učiliště v Turnově); František Mazák, OK1FA, RP 511; Ing. Bohuš Získal, OK1AR, RP 704; Radioklub Turnov, OK1KV.

10 koncesí v Turnově, to není málo! Při tom OK1FK, předseda, se dožil 92 let, OK2RS napsal výbornou učebnici morseovky, OK1LM si zvolil značku proto, že rytmicky souhlasí s písničkou „Cikánko ty krásná“, OK1RO brousil výborné piezoelektrické krystaly pro vysílače a OK1BM pomáhal vymyslet oscilátory pro násobení frekvence krystalů a pro spolehlivou činnost výbrusů méně kvalitních.

Sblížil jsem se s Mílou v době, když mne rádio zaujalo. Byl to můj amatérský učitel, hned po Pavlu Homolovi (který bohužel zahynul na pochodu smrti v Německu před koncem války). Ale Míla byl společně s několika málo dalšími členem skupiny, která pod vedením OK1FK udržovala partyzánská spojení v závěru války. Nikdo z nich nezradil a v tom revolučním finále jsem měl čest pomáhat jim.

Míla začal hned mezi prvními povolenými amatéry, jeho RX byl dvoulampový Schnell, vysílač byl solo Hartley asi 8 W. Pak si postavil TX TNT solo 12 W a to dělal telegrafní spojení s celým světem. Svůj hlavní zájem ale soustředil na krystalové vysílače, protože Turnováci měli snadný přísun krystalů od OK1RO. V prvních letech amatérění Míla nerad letoval. Uváděl tím v údiv především předsedu OK1FK, který na schůzích zaníceně vyprávěl, že Míla nic neletuje, spoje vede železným „růžičkovým“ drátem a ono mu to chodí UFB!

Míla celý život pracoval jako poštovní technik, pak jako vedoucí. Když se nás v Turnově vyrojilo po válce celé družstvo mladých amatérů, dokázal pro každého získat slušný drát na anténu z vyřazených telefonních linek.

Míla byl vynikající telegrafista. A tak nás společně se Standou Zelinkou, OK1ZV, před prvními zkouškami po válce trápil tréninkem příjmu morseovky v těžkých podmínkách. Tento výcvik nazývali „tvrdá škola Penta“. K tomu sloužil jeden obzvlášť nevydařený a neselektivní přijímač Pento SW3AC. Na něm tito zkušení borci nastavili třeba pásmo 14 MHz, v době, kdy tam byla tlačenička. Měli sou-

časně s námi druhá sluchátka a vyladili CW stanici slabou jako dech, utopenou v QRH, případně i v QRN. My jsme museli tu slaboučkou stanici brát. Co nevezmeš, vytušíš (třeba i telepaticky), ale dotaz: sri, vy QRM, r part, pse rpt byl považován za potupnou porážku. Z počátku se nám to zdálo naprosto absurdní, ale brzy jsme se naučili své sluchové ústrojí používat jako selektivní filtr – a ejhle, začalo se to dařit!

Když jsem později v Praze seděl s amatéry u Helicraftu SX42, mnozí zírali, co jsem dokázal přečíst. Inu, tvrdá škola Penta byla lepší, než nejmodernější RX s krystalovými filtry v mf.

Už několik let před válkou dělal Míla pokusy na VKV 56 MHz a 144 MHz. Jezdával v letním období se superreakčním zařízením po kopcích v Českém ráji i do Krkonoš. Na tyto výpravy mu obvykle jeho žena upekla buchtu, která měla mít předepsané rozměry, přesně jako anodka 90 V, aby se správně vešla do ruksaku. Jenomže Mílovi ty zamýšlené výlety VKV vždycky nevyšly. Byl totiž vášnivý včelař a zahrádkář, a tak se někdy rojily včely, jindy byl takový žár, že se musely stále zalévat jahody. Ale přesto byl na pásmech často, nejvíce CW na KV pásmech. Byl to znamenitý telegrafista, často vyhrával i rychlotelegrafní závody.

Někdy před jeho 80. narozeninami jsem ho navštívil. Zrovna se chystal trochu přestavovat byt. Ale staré zařízení tam ještě stálo. Tak jsme vyfoukali pavouky, připojili Windomku a už se ozvalo pásmo 7 MHz. Míla chvíli zaváhal, ale pak bravurně navázal QSO, CW, dosti rychlým tempem na obvyčejném klíči. Protistanice (snad to byl Itál) si asi myslela, že je to nějaký prudas mladík ... (RX bylo Pento přestavěné na super, TX asi 20 W.)

Léta běžela, občas jsme se v Turnově potkali a krátce si popovídali. Snad před dvěma měsíci se za Mílou vypravili dva mládenci amatéři, kteří se zajímali o historii amatérismu u nás. Míla se prý rozpo- vídal, měl řadu vzpomínek a byl pohotový a svěží.

Dnes už se tedy odkudsi dívá, jak kolem naší Země létají elmg vlny, které mu přinášely radost. Už poznal i to, co při pohledu ze Země bylo tajemné. Díky Mílo za Tvé krásné přátelství!

Ivan Šolc, OK1JSI

OK2BDI SK

Dne 31. prosince 1999 podlehl v boji se zákeřnou chorobou ve věku 63 let Gerhard Schleider, OK2BDI. Radioamatér tělem i duší, DX-man, závodník, člen radioklubu OK2KOD. Gerhard byl kamarád, na kterého se nezapomíná.

Jiří Král, OK2RZ

Radioamatérem jsem se jako vším v mém životě stal omylem. Od narození mám toulavou povahu. Moje kroky v pozeňnaných letech okolo osmašedesátého vedly do skautského oddílu. A díky tomu jsem se zhruba před třiceti lety stal radioamatérem. Abeceda našeho nestora, pana Samuela Morseho byla a snad doposud je pravověrnému skautovi druhou řečí, kterou vysílá od velmi velmi dlouhých vln vyslaných z pšišťalky až po blikání baterkou na mnohem větších gigahertzech než dokáže Pavel, OK1AIY. Také na sebe musím prozradit ještě jednu

věc. Moje toulavá povaha se projevuje i v klidu. Já od nepaměti strašně rád čtu. Zhltnu jednu dvě knížky za večer – toulám se. Zkoumám to, co jsem ještě neprobádal. Dodnes si pamatuji, protože mi to připomněla moje máma, jak jsem si ve škole, kde si všichni objednali Honzíkovu cestu a Hloupého Honzu, objednal knížku Šolim, já a tranzistory. Odtud byl jen krůček k tomu, aby mi táta našel svoji předválečnou krystalku, natáhli jsme anténu a já poslouchal rozhlas. To ale bylo k amatérění v tom našem smyslu ještě dost daleko. Moji rodiče se

o tom, že nějací radioamatéři vůbec jsou, asi do-
zvěděli až ode mne. Ale zato mě přihlásili do elektrotechnického kroužku v královédvorském Domě dětí a mládeže a tehdy také hlavně pionýrů. Vedoucího tam tenkrát dělal nějaký Jarda Háek. No a jednou tak šla řeč a já se přiznal, že umím morseovku. Na logický dotaz, kolik chytáš, jsem odpověděl po pravdě, že asi tak devadesát. Když mi pak Jarda, ze kterého se vyklubal OK1AUI (dnešní OM3AUI) pustil na rádiu nějaké zběsilé pískání a vyzval mě, ať chytám, že je to slabá padesátka, zděšení na mojí straně nepotřebovalo velkého vysvětlování. Udaná rychlost byla u obou správná, akorát já, jako skaut, počítal tečky a čárky a ne pouze celá písmenka.

Pak bylo pár let s tenkrát ještě honem na lišku, doma dělané přijímače s tak dokonalou stabilitou, že na některých závodech ani neposlouchaly v pásmu. Fantastické polní dny na Zvičíně s OK1KOB, neuvěřitelná sranda se spoustou nových kamarádů: Honza EV, Pepa MKD, Standá AYZ, Zbyňda VZR a spoustou dalších fantastických lidí. A samozřejmě známý světoběžník, horolezec a jachtař Běda OK4HOB/MM.

Když si na něj vzpomenu, nemůžu nezapomenout památný polňák, kde jsme Pepíka MKD po několika letech přesvědčili, aby vystoupil na zvičinský triangl, tehdy už docela shnilý, ke kterému jsme každoročně stavěli antény. Věděli jsme, že má závratě, když vystoupí na „štokrdle“. Spolu s Bědou jsme vylezli na samou špičku a Josku pořádně pohoupali. Za týden mi volal Miloš DCC, který na Zvičíně bydlí, že triangl spadl. Ten triangl měl tak 25 metrů, což potvrdilo, že nejen můj život je omyl přírody.

Tábor mládeže na Zámečku v Janských Lázních, trpělivost učitelů Zdeňků OK1MIT (dnes LZ), OK1MBZ a dalších mi přinesly osvědčení RO. Další „polňáky“, KV a VKV kontesty, předváděčky radioamatérství na dětských táborech, leteckých dnech, pátky „v obvyklou hodinu na obvyklém místě“, sranda i vážné potíže, to vše bylo a je OK1KOB. Pak přišla vlastní koncese OL5BAI, pár tisíc spojení, pak OK1FXX a vojna s vysíláním na černo. Opuštěák

za vzorné vedení bojového provozu, když náčelník na nějakém cvičení přišel do mojí R118 na kontrolu a já právě dělal svižné CW spojení s jedním HB9. Pak dalších pár desítek tisíc QSO, no a teď sedím tady a povídám si s tebou.

Já neměl ani odvahu ani potřebu Tě přerušit. Velmi podobný monolog by asi na tohle téma vzešel ode mne, bohužel pro mne ještě o pár let delší. Ale i v Tvém případě se nějak ta naše amatérina promíchala i do Tvé současné profese.

Pokud myslíš tisk QSL, tak tiskárnu mám také náhodou. A přišlo to celé zase omylem. Začnu někde v polovině sedmdesátých let. Průmyslovka v Jičíně, slaboproud, měřicí technika a novinka – výpočetní technika. Denně 100 km stopem. Moje první láska byly kamiony a jak to s takovou bývá, i první veliké rozhodnutí. V půlce čtvrtáku, čtyři měsíce před maturou, nastupuji jako závozník v ČSAD, a pak za volantem kamionů víc než milion kilometrů. V roce 1988 se už budoucí změny ve státě začaly klubat a já, abych je urychlil, dělám další radikální řez. Po bez tří dnů deseti letech v ČSAD budu soukromníkem. Mám vlastní AVII, takže co jiného než autodoprava. Podal jsem si žádost, které bylo vyhověno tehdy obvyklou formou vyšetřování na Bezpečnosti. Jak může někdo v socialistickém státě vlastnit nákladák? Nakonec to dobře dopadlo, stal jsem se soukromým fotografem. Budoval jsem s kamarádem obchůdek v Hradci Králové, pak už byla revoluce, restituce – a já byl zase znovu na začátku. Jenom bez peněz, ty jsem tam utopil. Rok nebo dva jsem aktivně tápal od obchůdku s potravinami až po příležitostné a tehdy oblíbené vyměněním cokoli za cokoli. Pak mě kamarád přesvědčil a založili jsme cestovní kancelář. Tady už opravdu začíná ten tisk QSL! Neumíte si ani představit, kolik taková cestovka potřebuje všelijakých letáků. Nastoupil kamarád, fanda do počítačů, Jindra OK1XOB. Koupil jsem nejmodernější počítač 286, jehličkovou tiskárnu, Corel ve verzi 2.0 a Jindra začal. Přišli známí – udělej mi taky takový letáček, vizitku, prospekt. Koupili jsme ležrovku, kopírku

a já založil novou firmu: tiskárnu ELLIprint. Pak přišel Rominor, opravdový tiskařský stroj na stůl. Doma jsme zabavili děcák, kovolisty vyráběli za záchodě. No, kdo neviděl, neuvěřil. Třetí patro paneláku a tam tiskárna. Od té doby jsme sem tam něco přikoupili, takže technika už okupuje několik set metrů a pořád je to málo.

Pár obyčejných QSL lístků jsem udělal pro sebe, pro kamarády z KOB. Pak přišla doba, kdy OL5T využívalo k provozu moje QTH a Jarda TC přišel s tím, jestli bych mohl udělat pro něj a pro členy nějaké pěkné barevné lístky. Moc se nepovedly, ale líbily se v Drážďanech. Zkusil jsem inzerovat ve Funkamatéru, ale DG0ZB mi sdělil, že žádný inzerát nebude, že tam je jednička on. Na to jsem měl pro něj jedinou odpověď – zatím tedy ty.

Dnes, asi po roce a půl, dobýváme svět, produkuje více než 1 500 000 ks lístků měsíčně. Tisklí jsme už pro stanice ze 101 zemí podle DXCC, další dvě jsou ve výrobě. Sponzorujeme tisk více než 800 000 ks lístků českým amatérům ve formě populárních objednávek z Holic. A tady se musím některým, co na ně ještě čekají, omluvit, protože dodací lhůty těchto lístků jsou mnohem delší, než bych si přál.

V tisku QSL se držíme hesla: neutrácejte za čer-
nobílé QSL, protože fotokvalita je u nás levnější. Cílem je stát se největším světovým výrobcem QSL a také doma to naši konkurenti v podobných kategoriích tiskovin s námi nebudou mít lehké.

Moc místa na moje otázky nezbylo. Šlo Ti to samotnému mnohem lépe asi jako všechno, do čeho ses zatím v životě pustil. Takže závěrem...

Závěrem? Snad taková malá radioamatérská výzva: účastněte se závodů! Kontesty nedělají ty super stanice, s kilowatty a desítkami antén, ale my, obyčejní účastníci s několika spojeními! Děláme to přece jen pro sebe, pro radost! Blbá nálada neexistuje, tu si vsugerujeme jen sami. A nejen u rádia.

A nevíte náhodou někdo, kdo to byl Cyrus a Fidel v knížce Šolim, já a tranzistory, jaké mají značky? Já se to do dneška nedozvěděl.

za rozhovor poděkoval Jiří Král, OK2RZ

Začínajícím

Vážený čtenáři,

na prvním místě si položíme otázku, co nám bude staronová rubrika v novém klubovém časopise přinášet, jakému okruhu radioamatérů bude rubrika sloužit. Mým přáním je, aby na těchto stránkách získali vědomosti potřebné k provozu radioamatérské stanice v první řadě začínající operátoři radioamatérských vysílacích stanic. Mezi ně řadím i posluchače – RP nebo SWL. Přál bych si, aby i pokročilí operátoři zde nacházeli podněty k dalšímu experimentování, a myslím, že i těm zkušeným neuškodí občas si připomenout něco ze základních vědomostí. Informace lze také čerpat i v jiných rubrikách a v článkách z obsahu klubového časopisu. Aktivitu do rubriky přislíbili někteří zkušení operátoři. Věřím, že nezůstanete u slibů. Čím víc bude dopisovatelů, tím bude rubrika zajímavější, pestřejší. Vířaný je každý příspěvek oslovující čtenáře.

Dovolte, abych vám popřál do nového roku to nejlepší ze všeho dobrého, co vás v roce 2000 očekává. Doba, kterou jsme prožívali v uplynulém roce

a jistě budeme v novém roce prožívat, je plná překvapení a zvrátů. Mnohé dění ve společnosti ovlivňuje vaše osobní aktivita, váš zájem a schopnost reagovat na co nejvíce podnětů. Věda stále přináší novinky v technice, technologiích, konstrukcích, nové druhy provozu. To vše nastavuje roviny, ve kterých se odehrávají aktivity radioamatérů. Vlastní radioamatérský provoz vám poskytne nová navázaná spojení, získáte nová přátelství, vylepší se vaše sportovní výkony. Seznamování se s novinkami z techniky, poznatky o šíření rádiových vln a ověření vašich konstrukčních nápadů umožní výrazně ovlivňovat vaše výsledky. To vše přináší radosti, ale i zklamání.

Radioamatéři zabývající se vysíláním na radioamatérských pásmech před mnoha lety sestavili kodex chování radioamatéra. Je nazván „HAMSPRIT“. Duch radioamatéra. Neuškodí, na úvod do nového časopisu, připomenout jeho zásady.

1. Radioamatér nesmí být sobcem.

Nepoužívá svého zařízení pouze pro svoje potěšení a nekazí ani ostatním radioamatérům radost ze spojení, ani úmyslně, ani neúmyslně. Trpělivě počká

s voláním protistanice, až druhá stanice spojení dokončí. Nevolá bezhlavě, aniž by protistanici vůbec slyšel. Používá jen takového příkonu, kterého je pro dané spojení zapotřebí, místní i blízká spojení pak nenavazuje v úsecích pásem vyhrazených pro DX provoz. Vždy se odladí, požádá-li jej o to jiná stanice, které ruší její spojení apod. Je si vědom svých povinností vůči ostatním.

2. Radioamatér dodržuje vždy a za všech okolností povolovací podmínky a všechny další zákonné povinnosti. Je to věc jeho cti.

3. Radioamatér je pokrokový, udržuje svoje zařízení na nejlepší technické úrovni a vylepšuje je nepřetržitě podle posledních vědeckých poznatků, aby co nejlépe využil radioamatérských pásem. Jeho zařízení má vždy nejen technickou úroveň, ale i co nejlepší vzhled.

4. Radioamatér pomáhá druhým, každý radioamatér je mu přítelem. Se začátečníky pracuje pomalu a trpělivě a radí jim v provozu i při výstavbě jejich zařízení. Rovněž jeho poměr k sousedům vlastním rozhlasové a televizní přijímače je vždy takový, jak amatérský duch přikazuje.

Začínajícím

5. Radioamatér respektuje různé druhy radioamatérské činnosti, svoji vlastní činnost nepovyšuje nad ostatní, nepohlíží s úkosem na VKV, na technickou činnost, na závody, ani na DX-práci, na snahu po získání QSL lístku a diplomu apod. Každý druh naší činnosti má své oprávnění a své zastánce, kteří se navzájem respektují.

6. Radioamatér je člověk vyrovnaný. Amatérské rádio je jeho koníčkem, ale nesmí si dovolit pro ně zanedbávat svoje povinnosti vůči rodině, v povolání, ve škole a vůči veřejnosti vůbec.

7. Radioamatér je rovněž obětavý a pomůže samozřejmě tam, kde je jeho vědomostí potřeba, ať již na pracovišti nebo třeba v případě nouze, při katastrofě apod. Nikdy se pro to nepovyšuje, je to jeho samozřejmá povinnost.

8. Radioamatér pomáhá také vědě. Dodává exaktní výsledky svých pozorování při různých světových akcích, což při celosvětové radioamatérské síti stanic je neocenitelnou pomocí. Obzvláště dobré výsledky své technické práce dává samozřejmě veřejnosti k dispozici.

9. Radioamatér je čestný a otevřený. To je též smyslem radioamatérských spojení, závodů a soutěží. Nikdy si nepomáhá švindlem a podvodem.

10. Radioamatér šíří přátelství mezi národy celého světa v tom nejkrásnějším slova smyslu.

Takto si pojem HAMSPIRIT představoval autor tohoto desatera, dnes již nežijící Ing. Vladimír Srdínko, ex OK1SV. Jeden z předních OK DXmanů. Sepsal je asi v polovině 20. století. V době, kdy tranzistor byl ještě „v šuplíku u RCA“, kdy byla televize ve svých začátcích, kdy nebyly FM převaděče, mobilní telefony, satelitní vysílání. V době, kdy s prvními DX expedicemi začínal Danny VP5VB, kdy počet vydaných diplomů DXCC byl několik desítek, kdy DX-Cluster nebo Internet musel na spatření světla světa ještě moc dlouho čekat a ještě déle, než se stal ve všech pádech skloňovaným pojmem srozumitelným každému hamovi. V době, kdy v Evropě odeznívala euforie oslav z ukončené II. světové války a lid s nadějí vzhlížel do šťastnější budoucnosti, ale také v době, kdy získat OK koncesi nebylo snadné.

Podmínky pro získání oprávnění k provozu radioamatérské stanice jsou dnes nepoměrně snazší. Po úspěšném absolvování zkoušek a následném vydání povolení a volací značky, vám již nic nebrání k zahájení vlastní činnosti radioamatéra vysílače.

Převážná většina nových držitelů povolení jsou operátoři třídy D. Je to zřejmě důsledek vývoje, od CB po amatérské rádio. Poznatky z kurzů od roku 1989 pořádaných Radioklubem Zlín o této skutečnosti hovoří přesvědčivě. První seznámení se s rádiovým vysíláním se ve velké většině děje na pásmu CB. To je neměnný fakt. Prakticky nic nemusím znát, nepotřebuji žádné zkoušky, nikde se nemusím přihlašovat, organizovat, provozní zvyklosti veškeré žádné. Mnoho adeptů radioamatérského vysílání je později značně zklamáno, mnohdy to dává hlasitě najevo, že se musí naučit a před zkušební komisí prokázat jistou míru znalostí. Nechápu, nebo nechťejí pochopit, že používání radioamatérských pásem jim dává daleko větší možnosti seberealizace než provoz na CB pásmech. A k využití těchto možností potřebují vědomosti. Prubířským kamenem

dalšího vývoje je výuka morseovky. Příjem i vysílání. Pokud adept přijme předepsaných 40 znaků za minutu (zapsání rukou) a toutéž rychlostí vysílá na ručním klíči, má obvykle vyhráno. Vstupuje do operátorské třídy C, později do třídy B a A. Tím se mu otvírají dosud nepoznané možnosti vysílání na KV. Na první pohled se zdá, že operátorská třída „D“ je značně omezena. Naopak, na VKV pásmech lze najít dostatečné využití a tím naplnění ambic k provozu i k technickému experimentování. Operátoři třídy „D“ jsou rovnoprávní všem ostatním třídám. Povolovací podmínky umožňují praktické využití na VKV všech druhů provozu jako na KV.

Vlastnosti šíření VKV představují jisté omezení co do překlenuté vzdálenosti. Technický pokrok i zde nabízí možnosti, jak tento handicap překonat.

Jak se seznamovat s provozem na radioamatérském pásmu?

Pokud novic před obdržáním koncese vysílal na CB, což je asi 90 % adeptů, má již určité představy o vysílání jako takovém. Radioamatérský provoz je odlišný od provozu CB. Má svá ustálená pravidla, procedury a zažitou frazeologii. Pro úspěšné a radost poskytující provozování je nutné tato pravidla znát a dodržovat.

V první řadě musí novic odposlouchat a tím se naučit zavedené postupy při navazování spojení. Jednou z možností, a asi nejdostupnější pro většinu začátečníků, je poslech místního převaděče v pásmu VKV. Buď v pásmu 144 nebo 440 MHz. Zde hned v úvodu upozorním, že procedura navazování a vedení korespondence při spojení přes převaděč je poněkud odlišná od běžného provozu na pásmu. Zvládnout obojí je nutné. Další možností je poslech na VKV v pásmu určeném pro lokální FM provoz. Pokud máte vybavení pro KV, pak ve fone pásmu 80 m získáte základní informace o provozu. Kdo ovládá morse znaky, pak jeho cesta vede na telegrafní úseky KV pásem.

Na VKV jsou úseky pro CW a SSB provoz. Zde je nutno připomenout, že v těchto úsecích se vlastní provoz odbyvá povětšinou v závodech, nebo v době, kdy se vyskytují mimořádné podmínky

šíření. Začátečník, který se zatím nedokáže orientovat kdy a co na jednotlivých úsecích hledat nebo očekávat, nabude dojmu, že toto pásmo je nepoužitelné, není tam v průběhu dne skoro žádný provoz.

Jak je uvedeno výše, pro zvládnutí začátků je vhodné poslouchat FM provoz. Tedy fone provoz vedený prostřednictvím kmitočtové modulace. Pro začátečníka je to velmi vhodné z důvodů zvládnutí techniky naladění se na stanici. Radiostanice vhodné pro provoz v tomto pásmu používají krokové ladění. Přepnutím příslušného kanálu je stanice naladěna. A můžete bez dalšího doladování poslouchat. Při provozu telegrafním nebo SSB naladit správně a čitelně signál představuje jistou praxi.

Poslechem zvládnete vedení radioamatérského spojení, naučíte se frazeologii, která je zažitá. V dalším pokračování budou uvedeny vzory navazování spojení. Naučit se je před navázáním prvního spojení na radioamatérském pásmu považují za nutné. Totéž platí o znalosti hláskovací tabulky. Bez ní se v provozu neobejdete. Jen tak se ubráníte pocitu trapnosti, když nevíte, co v tom okamžiku učinit, když nepřčtete pořádně ani značku stanice, která vás volá, najednou nevíte, o čem hovořit. I tak třeba udělá své. Vzrušení je pochopitelné. Navázání prvních radioamatérských spojení je zážitek na celý život.

Poslechem spojení dále získáte přehled o stanicích, které se vyskytují v dosahu převaděče. Získáte také přehled o stanicích v místě vašeho bydliště a nejbližším okolí. I když ne vždy je obsah spojení štedrý na poučení. Mimo převaděčový provoz je dobré sledovat provoz na tzv. kanálech „S“. Zde se navazují spojení mezi pevnými stanicemi přímo – direkt – nebo jsou využívány pro provoz stanic „Mobil“ (S je zkratka pro Simplex). To jsou stanice, které se při vysílání přemísťují. V okolí těchto kmitočtů se bude začátečník pohybovat. V pásmu 2 m se ještě používají jiné druhy provozu. O těch se zmíním později. FM provoz, jak se vyskytuje na VKV, je velmi vhodný k prvním krokům, k získávání prvních poznatků a informací. I ten operátor, který ovládá morse a tím získává nárok na pásma KV, by neměl FM provoz na VKV přehlížet.

OK1JZD v plném zaujetí

V dnešní době nelze předpokládat přemíru aktivity klubových nebo chcete-li kolektivních stanic či radioklubů, které by umožnily výchovu nových, začínajících operátorů radioamatérské stanice. Získat adresy těchto stanic není nic nemožného. Pokud jsou členy některých radioamatérských organizací, je možné získat kontaktní adresu u těchto spolků. Nejedná se o vyrazování žádných dat. Pokud je klubová stanice členem Českého radioklubu, adresu získáte v sekretariátu ČRK. Abychom usnadnili vaši orientaci, postupně zveřejníme seznam radioklubů ČRK, a to po uzavření výběru členských příspěvků pro rok 2000. V naší republice působí ještě jiné radioamatérské spolky, ale o jejich aktivitách a kontaktních adresách redakce nemá informace. Existuje i radioamatérský adresář. Adresy stanic jsou otiskovány v tzv. CALLBOOKU. Jeho poslední vydání v OK-OM bylo v roce 1998. Zájemce jej může zakoupit v sekretariátu ČRK. Upozorňuji, že ne všechny adresy stanic zde najdete. Někteří si nepřejí být v této knize uveřejněni, a tak si adresu k zapsání nepošlou. Není to povinnost. Nové stanice musí čekat na uveřejnění v dalším vydání. Tento adresář je vydáván i v mezinárodní verzi. Obsahuje mimo OK-OM stanic adresy stanic zahraničních. Aktualizuje se jednou v roce. Vydá jej několik vydavatelů, dnes již pouze na CD ROM pro počítač.

Pokud se vám podaří odposlechnout nebo získat informaci jinou cestou, např. od kamarádů ve škole atp., že se místní radioamatéři scházejí tam a tam, v dobu tu a tu, je to výhra. Cesta do kolektivu je usnadněna. Schůzky se ve většině případů konají v nějakém hostinci nebo restauraci. Bohužel ekonomické problémy radioklubů (není peněz na placení nájmu z místností, kde by se mohla umístit klubová stanice nebo vůbec radioamatéři se mohli sejít jen na kus řeči) nutí vyhledávat podobná zařízení. Byl bych nerad, aby vznikl dojem, že radioamatéři jsou pivní skauti apod. Bohužel, klubový život z výše uvedených důvodů je v této realitě. Vedení ČRK předává kontaktní adresy svých radioklubů na MŠMT, které řídí různé domy dětí a mládeže v ČR s požadavkem předání těchto adres do těchto domů. Domy, které mají kroužky zabývající se radioamatérským vysíláním a přihlásí se na ČRK, (není podmínkou být člen ČRK) dostávají klubový časopis Českého radioklubu „Radioamatér“ zdarma. Zdrojem informací by měly být různé firmy prodávající radioelektroniku. Ti obvykle mají přehled o radioamatérském dění ve svém regionu. Mělo by to být jejich „svatým“ zájmem. Vždyť radioamatéři jsou potenciální zákazníci pro firmu. A správný obchodník si dokáže podržet jejich zájem.

Vyplatí se ve svém okolí chodit s otevřenými očima a koukat po střechách. Radioamatér, který se věnuje provozu, má na střeše nebo v okolí domu umístěny antény. Rozdíl mezi anténami pro TV - STA je evidentní.

Poslechem na pásmech získáte volací značky místních stanic a mohou vám jen doporučit pokusit se s operátorem (nejlépe s klubovou stanicí) formou dopisu nebo přímo návštěvou kontaktovat. Když v dopise vysvětlíte účel, váš zájem o radioamatérské vysílání a co očekáváte od setkání, je velká naděje, že vám budou dveře otevřeny. (Určitě vás neodmítnou v radioklubu nebo v domech dětí a mládeže.) Je dobré, když do dopisu připišíte několik poslechů z provozu dotyčné stanice. Datum, čas, volací značky stanic, se kterými byla stanice ve

spojení. Bohužel dnešní doba má mnoho negativních společenských jevů. Nenechte se proto odradit počáteční nedůvěrou. Vžijte se sami do role navštíveného neznámou osobou. Jak se budete chovat? Pro získání důvěry jsou nutné pomalé kroky. Nesmí vás odradit první dojem, který ve vás může vzbudit pocit nedůvěry, nezájmu. Dnes existují mezi radioamatéry různé zájmové skupiny, ke kterým proniknout vyžaduje čas a již něco umět, ale mnohdy také obětovat nějakou korunku. Jedná se o úzce zaměřené kolektivy převážně závodních operátorů a DXových operátorů, operátorů PR, kteří věnují mnoho energie a finančních prostředků pro splnění předstev na dosažení vynikajícího výsledku. A tomu je vše podřízeno. Je nabíledni, že tito hoši také již něco umí. Proto nemůžete požadovat, aby vám vysvětlili, co je to „contest“ v době, kdy zrovna probíhá závod, ve kterém jde o vítězství. Získat si důvěru předpokládá opravdový zájem o věc. Předpokladem je míra znalostí, ale také finanční prostředky. A to není pole pro začínajícího operátora. Tam se lze dopracovat pílí. Začít se musí jinde.

Účastník technické soutěže mládeže – MČR 1999

Radioamatér vysílá, aby se stal mistrem, musí se naučit mnoho. Absolvovat zkoušky ještě neznamená, že vše potřebné ovládám. Prokážu pouze znalost z předepsaných disciplin a to ještě s předem známé látky. Zkouška je časově omezena a nemůže prokázat znalost všeho potřebného. Obzvlášť z provozu radioamatérských stanic.

Šíření elektromagnetických vln v pásmu VKV

Pro pochopení a zvládnutí provozu na VKV je potřebné si uvědomit základní vlastnosti elektromagnetických vln o kmitočtu vyšším než 30 MHz. Toto je hranice mezi vlnami krátkými (KV) a velmi krátkými vlnami (VKV – označují se všeobecně všechny kmitočty nebo kmitočtová pásma nad 30 MHz).

V radioamatérském provozu se budete setkávat ještě s podrobnějším dělením a následujícími výrazy.

1. VKV, anglická zkratka VHF – Very High Frequency. Rozsah je mezi kmitočty 30 a 300 MHz.
2. UKV, UHF označuje se takto spektrum ultra vysokých kmitočtů, od 300 do 3 000 MHz. Z anglického UHF Ultra High Frequency.
3. SHF označuje se takto spektrum kmitočtů od 3 000 do 30 000 MHz (neboli 30 GHz). Z anglického Super High Frequency.

Elektromagnetické vlnění je fyzikální jev. Jeho dvě základní složky, elektrické a magnetické pole způsobí pohyb, přenos energie v prostředí zemské atmosféry. Pomocí vyzářovacího systému přeměníme energii výkonového zesilovače a vyzáříme ji do

prostoru. Energie pohybující se prostorem má svůj směr a velikost (intenzitu). Tyto činitele nazýváme vektory. Jsou na sebe kolmé. Konstrukčním uspořádáním vyzářovacího systému lze dosáhnout stavu, kdy je vektor směru orientován vodorovně, hovoříme o horizontální polarizaci antény. Pokud je v rovině kolmé, vzniká vertikální polarizace. U VKV se používá ještě polarizace kruhová. Vznikne vhodnou konstrukcí anténního systému. Může být pravo- nebo levotočivá.

Elektromagnetické vlnění se šíří všemi směry. Ne vždy je tato vlastnost potřebná. Konstrukcí vyzářovacího systému můžeme dosáhnout stavu, kdy soustředíme maximum vyzářené energie do požadovaného směru předpokládané rádiové komunikace. VKV vlny mají některé vlastnosti, které limitují jejich použití. Šíří se přímočaře, neodráží se od ionosféry jako vlny krátké, odrážejí se od náhodných ploch nebo útvarů. Čím jsou vlny kratší, tím výrazněji se tyto vlastnosti projevují. Z toho vyplývá, že spojení na VKV se dají navazovat do oblastí přímé viditelnosti. Pokud požadujeme spojení „za roh“ využívají se k tomu různé techniky, o kterých bude zmínka dále. Prostředí, v němž se elektromagnetické vlny pohybují, způsobuje útlum. Je to jistě velká nevýhoda, se vzdáleností signál slábne. Naopak za jistých okolností dovede prostředí vytvořit takové podmínky pro přenos elektromagnetického vlnění, že umožní zvětšení komunikační vzdálenosti, než je přímá viditelnost.

Prostorem se rádiové vlny šíří rychlostí světla tj. 300 000 km/sec. Určitému kmitočtu odpovídá určitá vlnová délka. Platí vztah:

$$\text{Délka vlny } \lambda [\text{m}] = 300 / f [\text{MHz}]$$

Jak jsem se zmínil v úvodu, pro začátek je nejjednodušší poslouchat nebo vysílat druhem modulace FM na VKV. Technika modulace je popsána v literatuře. Doporučenou literaturou je publikace „Požadavky ke zkouškám operátorů amatérských rádiových stanic“, kterou vydal ČRK. Lze ji koupit v sekretariátu ČRK.

K zařízení (radiostanici) vhodným k provozu FM na VKV několik základních poznámek. Rozvoj vysílací a přijímací techniky, tj. vhodných konstrukčních prvků a technologií, uplatnění nových poznatků o šíření rádiových vln, umožňuje produkci řady typů různých miniaturních zařízení. Vyznačují se velmi příznivým poměrem váha/rozměr/výkon/užitná hodnota. K využití praktického dosahu není nutný velký výkon, postačuje řádově několik watů a méně. Chemické napájecí zdroje procházejí bouřlivým vývojem co do poměru kapacita/váha/rozměry, zatížitelnosti, možnosti rychlonabíjení, počty pracovních cyklů. Možnosti vysílat za pohybu tj. mobil, a použití vertikální polarizace antény umožňuje použití jednoduchých a malorozměrových anténních systémů. Jednoduchost obsluhy radiostanice s FM modulací, snadné nastavení frekvenčního kanálu je předností hlavně pro začínající a méně obratné operátory. Mikroprocesorová technika dovoluje použít další vymoženosti jako jsou přednastavené kmitočty, skanování v zadaném frekvenčním rozsahu, omezení vzájemného rušení, volbu přístupových práv, schopnost digitální komunikace, multifunkční displeje informují o všem důležitém pro provoz atd. Všechny tyto možnosti zabudované v malém zařízení nejsou hlavním výzkumným produktem pro radioamatéry. Jsou to aplikace výzkumu pro jiné vědní obory, různé obory elektroniky

Začínajícím

a radiokomunikace. Návržnost prostředků vložených do výzkumu je daleko příznivější, než by bylo použít pouze pro samotné radioamatéry. Velkosériová výroba komponentů dovoluje ceny finálních výrobků stlačit do přijatelných mezí akceptovatelných převážnou většinou radioamatérů. Výsledný efekt se dostavuje. Nabídka obchodníků obsahuje sortiment, ve kterém již takřka není přehled.

Praktický důsledek pro radioamatéry: snadná dostupnost vhodných zařízení a poměrně snadné získání povolení = navazování spojení a korespondence na nevelké vzdálenosti se přesouvají do oblastí VKV.

Abychom mohli zahájit vysílání na radioamatérských pásmech, musíme splnit dvě podmínky. V první řadě vlastnit povolení k provozu radioamatérské stanice. Vydává jej ČTÚ na základě vykonaných zkoušek. V tomto povolení máte zapsanu přidělenou volací značku. Druhá podmínka je mít k účelu vysílání vhodnou radiostanici. Pokud toto povolení nevládníte, podle platných zákonů vysílací zařízení nemůžete mít doma, byť jen uschováno. Pořídíte si pouze přijímač.

Pro vaši orientaci ve výběru vhodného přijímače jsem sestavil následující seznam. Použil jsem mně dostupné prameny a seřadil je náhodně. V žádném případě není seřazen podle nějakých kritérií.

Přijímače na našem trhu

Stolní provedení

Yaesu FRG-100

KV komunikační přijímač, rozsah 50 kHz až 30 MHz. USB, LSB, CW, AM, FM. Mikroprocesorové řízení hlavních funkcí umožňuje snadné ovládání a práci s doplňky, vhodný pro začátečníky. 50 paměťových kanálů, hodiny, vstup pro dvě antény, přednostní výběr pásem atd. Možno doplnit CW filtrem 500 nebo 250 Hz, teplotně stabilizovaným oscilátorem, externí zdroj. Rozměr 238x93x243 mm (25 600 Kč).

Kenwood R-5000

Kmitočtový rozsah 0,1 až 30 MHz. Všechny druhy provozu (38 000 Kč).

Icom IC-R75

Kmitočtový rozsah 30 kHz až 60 MHz. Všechny druhy provozu, 101 pamětí, osazen standardními filtry 2,1/6/12 kHz a volitelné 250–350–500 Hz pro CW a pro SSB 1,8–2,8–3,3 kHz. Nad standard volitelný DSP. Alfanumerický multifunkční displej (jak je u této firmy zvykem), manuální ladění nebo přímé zadávání kmitočtu, 2 anténní vstupy, ovládání z PC (36 000 Kč).

AOR AR-3000A

Rozsah 100 kHz až 2 036 MHz, AM, USB, LSB, CW, WFM, NFM, 400 pamětí, lze propojit s PC (36 500 Kč).

AOR AR-5000

Rozsah 10 kHz až 2 600 MHz, AM, FM, USB, LSB, CW. 1 000 pamětí, přepínatelná šířka pásma od 500 kHz do 220 kHz. Umožňuje příjem meteosat, propojení s PC. U obou typů poměrně velké množství pamětí, scanování atd. (62 200 Kč).

AOR AR-5000 PLUS

Vylepšená verze, 2 000 pamětí (69 900 Kč).

AOR AR-7030

Rozsah 0–32 MHz, vyhoví nejnáročnějším požadavkům v rozsahu KV (36 500 Kč)

Realistic DX-394

Přehledový přijímač pro DV, SV, KV. Kmitočtový rozsah 150 kHz až 30 MHz, všechny druhy provozu, 160 pamětí, nastavení ladicího kroku, citlivost 0,1 μ V/CW a 0,3 μ V/SSB. Dvojitý směšování, S-metr (9 500 Kč).

JRC NRD-345

Rozsah 10 kHz až 30 MHz, AM, CW, SSB, RTTY.

JRC NRD-545 DSP

Kmitočtový rozsah 10 kHz až 30 MHz, s možností dalšího rozšíření do 2 000 MHz. Má všechny druhy provozu, DSP s volitelným potlačením od 10 Hz do 10 kHz.

Realistic PRO-2042

Kmitočtový rozsah 25–1 300 MHz, 1 100 pamětí, trojitý směšování, doplňkové ovládání z PC přes instalované rozhraní RS 232, dekodování CTCSS, DCS, DTNF (12 990 Kč).

Nasa HF-4E

Stolní, 30 kHz–30 MHz, displej, AM/USB/LSB, 10 pamětí, dvojitý směšování, šířka pásma 2,6 a 6 kHz, citlivost pod 1 μ V, vybaven FAX dekodérem, po připojení k PC umožňuje příjem meteorolog. map (9 500 Kč).

CRUSADER XK

Stolní, kmitočtový rozsah 540 kHz až 218 MHz, rozsah není plynule přeladitelný.

SSB-CW RECEIVER EMGO

Pro KV pásma 3,5 až 30 MHz, konvertor z libovolného KV pásma do 3,5 MHz, přijímač pro FM 2 m, 70 cm.

Přenosné přijímače

Yupiteru MVT-3300

Pásma 66–88 MHz, 108–180 MHz, 320–470 MHz, 808–1 000 MHz, AM, FM, 200 pamětí, 10 prioritních kanálů, 10 kanálů pro scanování (8 000 Kč).

Yupiteru MVT-7100, Stabo XR-100

Kmitočtový rozsah 100 kHz až 1 600 MHz, AM, FM, USB, LSB, CW. Má 1 000 pamětí (11 900 Kč).

Yupiteru MVT-9000

Kmitočtový rozsah 100 kHz až 2 039 MHz, spektrální analyzátor, AM, CW, SSB, FM (18 900 Kč).

Alinco DJ-X10

Kmitočtový rozsah 100 kHz až 2 000 MHz, AM, WFM, NFM, CW, LSB, USB, hodiny, spektrální analyzátor, ovládání PC (16 000 Kč).

TRX 100 XLT

Kmitočtový rozsah 100 kHz až 2 200 MHz, AM, NFM, 1 000 pamětí, spektrální analyzátor.

Pod označením „Air Control“ naleznete v katalogu CONRAD ČR přenosný přijímač, který pracuje v pásmech 54 až 87 MHz, 88 až 108 MHz, 108 až 176 MHz, 26,965 až 30,405 MHz.

Realistic PRO-28, PRO-70, Commtel COM-102, COM-306

Pracují v pásmech 66–88, 137–174, 380–512 MHz. Liší se od sebe počtem pamětí – od 10 do 50 kanálů. Provedení přenosné (Hand held), napájené bateriově. Přijímač COM 306 má navíc pásmo 108–174 MHz (5 500–6 500 Kč)

AOR AR-8000, AR-8200

Rozsah 100 kHz až 1 900 MHz, model 8 200 do 2 040 MHz, všechny druhy provozu, rozdíl mezi nimi ve vybavení. Oba jsou špičkové přístroje v kat. přenosných přijímačů (17 500–19 900 Kč).

Realistic PRO-29, PRO-62, Commtel COM-203

Pracují v rozsazích 66–88, 108–174, 390–512, 806–956 MHz. Liší se opět počtem pamětí, od 60 do 200 kanálů. Obě skupiny se liší též rychlostí scanování tj. počtem prohledaných kanálů za sec. (7 000–8 900 Kč).

Realistic PRO-60, PRO-26, Yupiteru MVT-3300

Pracují v různých segmentech od 25 do 1 300 MHz. Počet pamětí 200 a mají také rozdílnou scanovací rychlost (8 500–12 000 Kč).

Následující typy mají rozsah od dlouhých vln až po UHF: **WS 2000E, MVT 7100, DJ-X10, IC-R10, AR 8000, AR 8200, MVT 9000**

Pracovní kmitočty od 0,5 do 2 040 MHz, počet kanálů 1 000, jsou vybaveny S-metrem.

Seznam si nečiní nárok na úplnost sortimentu ani jeho další aktualizaci (uvedené ceny jsou orientační a jsou včetně DPH 22%). Bude-li zájem, redakce najde cestu ke zveřejnění podrobnějších popisů přijímačů, o které bude zájem, testování apod. Úmyslně nejsou uváděni prodejci v OK a prodejní ceny.

V inzertních rubrikách se čas od času vyskytují různé inkurantní, povětšinou vojenské přijímače. Pokud se nejedná o sběratelské hobby, jsou také vhodné pro začínající. Je ovšem předem nutné seznámit se s jejich stavem a provozuschopností. Také rozměry a váha nejsou zanedbatelné. Prostudovat jejich vlastnosti, pro jaký druh provozu se dají použít a hlavně pro jaká kmitočtová pásma jsou konstruovány a vzít v úvahu další parametry. Cena bývá vesměs přijatelná a lze je pro začátečníka doporučit.

Závody

Na závěr bych chtěl upozornit na závody a soutěže vhodné pro začínající a posluchače. Každý měsíc probíhají již zavedené pravidelné soutěže. Jsou vypsaný pro všechny OK-OM stanice a posluchače. Zvláště je však doporučuji začínajícím operátorům. Dnes chci upozornit na Aktivitu 160 m CW a Aktivitu 160 m SSB, dále KV PA a SSB Ligu. Celoročně probíhá soutěž OK MARATON. Podmínky jsou sestaveny hlavně pro začínající operátory a posluchače. Přístup mají ovšem všichni zájemci bez rozdílu třídy. Ta je zohledněna v kategoriích. Má měsíční etapy a přihlásit se můžete kterýkoliv měsíc. Na VKV probíhá VKV PA, rovněž každý měsíc. Podmínky jsou aktuálně otiskovány v rubrice Závody. Všechny jsou vypsaný i pro posluchače. V březnu proběhne „Závod Veteranů radioklubu“. Přestože je podle názvu vypsan radioklubem, který sdružuje radioamatéry mající koncesi déle než 20 roků, do závodu jsou zváni všichni OK-OM operátoři a posluchači. Závod se koná 12. března a soutěží se pouze v pásmu 80 m CW a SSB. Podmínky jsou uvedeny v rubrice Závody. Závod je velmi populární, soutěží řady OK stanic, které se během roku na pásmech málo vyskytují. Naskýtá se tak možnost získat body do diplomu VRK. Uděluje se za určitý počet spojení (poslechů) členů VRK. A nejen do tohoto diplomu, ale i do dalších, které jsou v OK vydávány.

Radek Zouhar, OK2ON

Od CB k radioamatérům

Od CB k radioamatérům

Na této pravidelné stránce se chceme věnovat problematice provozu na občanských pásmech (CB). Vy, koncesovaní a „zkušení“ radioamatéři, kteří jste se právě nadechli k nějaké urážlivé nebo jenom mazácké průpovědi, využijte demokratické možnosti otočit list a pokračovat tam, kde je to Vás hodno. Ostatní budou mít možnost se zde seznamovat se současným děním na CB pásmu v ČR i v zahraničí, stavem legislativy, novou vysílací technikou a dalším.

Tato tematika je obsáhlá a různorodá právě tak, jak obrovské množství „sibíčkářů“ existuje. Odhaduje se, podle počtu vyrobených CB radiostanic, že na světě je v provozu asi půl miliardy CB stanic. Tento odhad je velice přibližný, protože v řadě států, podobně jako u nás, se přechovávání CB stanic neregistruje. Pro provozování postačí pořízení vysílačky vybavené potřebnými certifikačními dokumenty podle platného zákona. A právě tento zajímavý fakt, že na tomto pásmu může opravdu vysílat kdokoli a kdykoli, prakticky bez omezení, způsobil, že CB pásmo je velmi oblíbeno tak obrovským množstvím uživatelů. Celé dění je pochopitelně výrazně ovlivňováno obvyklým dosahem rádiových vln na kmitočtech okolo 27 MHz, který se vyjadřuje v desítkách kilometrů, a právě proto se většinou na pouhých 40 kanálů vejde tolik stanic. Pochopitelně, že dochází k častému rušení, ať již extrémní hustotou sibíčkářů ve velkých městech, nebo díky sporadickým superpodmínkám, neboť na rádiovou vlnu o délce okolo 10 metrů má vliv velké množství různých faktorů. Přesto se na CB velmi úspěšně uskutečnilo každodenně několik milionů zajímavých spojení, počínaje popovídáním se známým z jednoho konce vesnice na druhý, milým pozdravením známých v regionálním kroužku, navázáním přátelství s novou staničkou (třeba v hluboké noci na extrémní vzdálenosti a velmi slabým signálem), vzrušené debaty tiráků na jejich cestách bez konce, až po cílená a dlouho vysedávající spojení na superdlouhé vzdálenosti nebo s neobvyklou zemí, kontinentem či ostrovem.

Uživatelé CB se podle svého zaměření také obvykle sdružují v různých spolcích, skupinách a klubech, počínaje vesnickou partou s nepravděpodobnou sešlostí v hospodě, přes neregistrované skupiny ve větších městech pořádající občasná veřejná setkání, větší kluby s programem a aktivitami vysoké úrovně, které často předčí i nefunkční či živořící kolektivy amatérů, až po kluby pracující zcela profesionálním způsobem, které, rozčleněny na tematické sekce, vyvíjejí aktivity na vysoké světové úrovni, jež nikterak nezaostávají za činností radioamatérů s koncesí.

V současné době, kdy bohužel v některých evropských zemích pozorujeme velmi prudký úbytek radioamatérské aktivity (Maďarsko, Rakousko, Francie atd.), staříci odchází a mládež třetí oči do počítačů, je nesmírně důležitá práce s dětmi. Jestliže nepodchytíme zájem v tomto věku, později je to již téměř nemožné. Ostatní aktivity převažují a den je tak krátký... Je však možno vysledovat přímou souvislost mezi úrovní aktivity na CB a radioamatérských pásmech. Tam, kde je velmi mnoho sibíčkářů (např. Německo, Polsko, Itálie, ale i na Slovensku a u nás), je i radioamatérská aktivita na hodně vysoké úrovni. Stačí se však jen krátce za-

myslet a je jasné, kde se nalézá „jádro pudla“. Komerce zahltala všechny svůj obrovskou silou a každý se začíná starat především sám o sebe. Mládež zůstává trochu stranou, a pak ji snadno „vcucne“ finanční mašinérie pulsující s neobvyklou intenzitou okolo výpočetní techniky se všemi návaznostmi. Dospěláci jsou nakonec rádi, že děťátko nasává počítačové znalosti, však se mu to v životě jistě hodí, a nefetuje po knajpách. Existující radioamatérské skupiny se většinou tváří navenek jako uzavřené, bez zájmu o další dušičky, které se dokáží prokousat k nějakým informacím pouze náhodně přes vhodného známého nebo příbuzenskou cestou. Všechno ostatní zmlže. Proto považuji za nesmírně důležité, že se u nás našťastí podařilo vybudit CB činnost na velmi vysokou úroveň a že někteří radioamatéři dokázali sestoupit ze svých profesionálních nadoblaňných výšek, pochopit situaci i šanci a začít osobně, nebo v rámci svých radioklubů, pečovat o sibíčkáře projevující zájem o vstup mezi radioamatérskou rodinu. Několik kolektivů má přímo ve své struktuře CB skupinu (OK1KHL, 1KFB, 10FK), o kterou pečují, kontroluje a dává jí vynikající přímou možnost přechodu na amatérská pásma. OK1KHL dokonce pořádá tradiční kurzy zakončené zkouškami. Tato forma je zcela nejlepší, ovšem jen velmi málo klubů je tohoto schopno. Dále se některé velmi silné CB spolky snaží spolupracovat s některým radioamatérem, často jej mají přímo ve svých řadách a pak je celý proces také poměrně snadný. Tomu, kdo je hodně odtržen od společenských aktivit, zbývá pouze sledovat CB občasnky, či jiné tiskoviny a má-li zájem o amatérskou činnost, začít nějak jednat. Těsně po revoluci to bylo hodně obtížné, vše se teprve začínalo tvořit, ale dnes je situace přeci jen o hodně lepší. Poslední dobou se vytvořila a stabilizovala velmi slušná síť prodejců radiokomunikační techniky a na jejich pultech se natrvalo usadily velmi pěkné tiskoviny s touto tematikou. Pro úplné začátečníky a zájemce o rádiové spojení lze doporučit knihu „**Nebojte se CB**“, která srozumitelnou formou, bez velkých nároků na technickou zdatnost, informuje čtenáře o všem co potřebuje pro pořízení a zprovoznění CB radiostanice a vede jej při prvních spojeních. Dále je možno pořídit jakési volné pokračování od stejného autora, „**CB pro mazáky**“, která se, místy až humornou formou, prokousává technickou stránkou věci a vtípně zpracovává celou řadu zajímavých podrobností. Ti, kteří zjistí, že CB pásmo nestačí jejich rádiovému rozletu, mají dnes již další možnost, a to v knize „**Od CB k radioamatérům**“, kde se mohou ještě trochu více vylepšit ve znalostech všeho kolem rádiových vln, ale především zde najdou kompletní informaci o radioamatérském provozu

a o formách, jak se lze mezi radioamatéry osobně zapojit. Vězte pravdu, není to nic obtížného a zkušený sibíčkář pouze s radostí uvítá možnost přímého pokračování svého působení na rádiových vlnách.

Součástí zahajování aktivit na veškerých pásmech bývá zpravidla, a je to velice dobrý zvyk, poslech těch, kteří se tam již pohybují. Známa věc, že sebelepší teorie praxi nenahradí, je neoddiskutovatelnou skutečností a právě poslechem se již prakticky zúčastňujeme vlastního rádiového dění. První momenty mohou být dost překvapující, zvláště setkání s morseovkou či jinými druhy provozu dokáže dosavadního uživatele FM modulace řádně „vyděsit“, ale věřte, že to všechno je jen první dojem a časem zjistíte, že to všechno je vlastně jen jedna velká a nesmírně zajímavá zábava. Přitom se stává, že dotyčný se tak uspokojí pouhým poslechem, že u něho i může zůstat. Proč ne? I tato varianta rádiového hobby je dost rozšířená a natolik obsáhlá, že se jí ve světě věnují statisíce amatérů, kteří mají stále co poslouchat, lovit a objevovat. Pro přirovnání lze tuto činnost dobře srovnat se sledováním vesmíru. Na rádiových vlnách se také každým okamžikem odehrává velkolepé divadlo, které nelze vidět, dobře se však poslouchá. I mezi posluchači existují tematické skupiny a kluby lišící se podle druhu a kmitočtů poslouchaného vysílání a i na ně již pamatují vydavatelé tiskovin. V nenápadné brožurce „**DX - Dálkový příjem na všech vlnách**“ se autor úspěšně snaží ze zájemce o poslech vytvořit téměř profesionála, který bude na všech rádiových vlnách jako doma. Bude chápat základní zákonitosti, anténní kouzla, výrazy jako citlivost, selektivita, úroveň signálu, echo i zesílení, trávit co nejvíce volného času u přijímače se sluchátky na uších. K této obsáhlé nabídce se v těchto dnech připojila i velmi pěkná a obsáhlá kniha „333 přijímačů“, která na více než 220 stránkách soustřeďuje vše, co se z přijímací techniky na světě kdy objevilo od padesátých let až do současnosti, a to včetně podrobných technických i uživatelských údajů a přibližné tržní hodnoty.

Na závěr jeden dotaz: Jestlipak poznáte, kdy se z Vás stal opravdu dobrý sibíčkář, radioamatér anebo posluchač? (Někteří tvrdí, že ve chvíli, kdy se Vám vytvoří na sedací části mozoly, jaké má kameník na rukou, ale to můžete chytit i u počítače nebo v hospodě.) Nevíte...? Je to přesně v okamžiku, kdy při práci na rádiových vlnách opustíte své okolí, budete vtaženi do rádiového světa svým podvědomím tak, že se stanete jeho součástí a budete mít takový dojem asi jako při čtení velmi dobré knihy či sledování silného filmu. Pak jste „in“ a od té doby se to bude jenom a jenom prohlubovat. Působí to tak trochu jako droga, ale je to krásné.

Český radioklub je Váš radioklub!

Členstvím bezplatně získáte: časopis Radioamatér, QSL službu, zvýhodnění při členských službách, slevy při nákupu publikací ČRK, úhradu členského příspěvku IARU, možnost ovlivňovat radioamatérské dění doma i ve světě.

Členstvím v ČRK vyjadřujete podporu své radioamatérské organizaci při jednáních s oficiálními místy České republiky a při prosazování zájmů radioamatérů z ČR ve světě, podporu své Mezinárodní radioamatérské unii při prosazování zájmů radioamatérů v Mezinárodní telekomunikační unii ITU a na světových radiokomunikačních konferencích (WARC).

Členstvím v ČRK projevujete účinně svůj zájem o budoucnost radioamatérského hobby.

Členské příspěvky činí 200 Kč ročně pro výdělečně činné, 100 Kč ročně pro ostatní starší 15 let, 30 Kč ročně pro členy do 15 let.

Příhlášku lze podat na adrese Českého radioklubu nebo prostřednictvím kteréhokoliv radioklubu ČRK, jež jsou v každém větším městě v ČR (informaci Vám rád podá sekretariát ČRK).